

PREDGOVOR

Istraživanje folkloru i tradicijske ili narodne kulture počinje i završava građom. Zato već od romantičkog otkrića folkloru, koje je tako značajno za razvitak naše suvremene etnologije i folkloristike, teku napori za bilježenjem i čuvanjem od zaborava dragocjene građe o pojedinim razdobljima narodnog života i narodne umjetnosti.

Na pragu pedesetih godina ovoga stoljeća, kad je osnovan Institut za narodnu umjetnost, sada Zavod za istraživanje folkloru u Zagrebu, jedan od poticaja radu te nove znanstvene institucije bilo je, također, skupljanje i čuvanje folklorne građe. O odnosu te građe i znanstvenog istraživanja izvijestili smo u članku "Trideset i pet godina rada Zavoda za istraživanje folkloru" (*Narodna umjetnost* 1984, knj. 21, str. 11-33).

Ovdje treba ponoviti samo to da je Zavod za istraživanje folkloru uvijek poklanjao veliku pažnju stručnom arhiviranju, sve do znanstvene analize građe, radi otvaranja novih pogleda na folklor i tradicionalnu kulturu, radi njihove što svestranije interpretacije. To je naročito došlo do izražaja u sustavno planiranim regionalnim i monografskim istraživanjima, a bilo je praćeno sustavnim prikupljanjem građe i iz drugih izvora.

Tako se tijekom vremena dokumentacija značajno povećala. Dok su istraživači u prvo poslijeratno vrijeme sve što su zapažali bilježili olovkom ili perom na papiru pa čak i crtežom, razvoj elektronskih medija utjecao je na primjenu sve savršenijih metoda bilježenja. Uvode se magnetofonska snimanja, sve više se fotografira da bi se prešlo na filmsko i napokon na video bilježenje folklornih zbivanja i pojedinih pojava.

Usporedo s modernizacijom bilježenja i dokumentiranja folklorne građe mijenja se i organizacija same dokumentacije. I na tom području počinjemo primjenjivati elektroniku, ali ne zato da bi ta primjena bila sama sebi cilj, nego zato da omogućimo što bolje i brže pronalaženje pojedinih jedinica građe i da s vremenom stvorimo informacijski sustav koji će povezati obavijesti o skupljenoj folklornoj građi u našoj zemlji, odnosno sa sličnim međunarodnim sistemima.

A to ujedno omogućuje bolju zaštitu folklorne građe. Moderna kritička folkloristika i etnologija upozorile su nas da svako bilježenje folklorne građe djeluje na tu građu i na izvjestan je način mijenja već samim tim što je prenosi iz izvornog konteksta. Upravo to saznanje nalaže nam organizaciju takve dokumentacije koja će omogućiti što bolji uvid u pojave i u njihov kontekst. Svjesni neuhvatljivosti folklornih procesa to se više osjećamo odgovornim da što bolje dokumentiramo i na taj način sačuvamo svjedočanstva o pojedinim povijesnim fazama folkloru i o mijenama ali i o trajanju tradicija.

Objavljivanje dosad najkompletnijeg pregleda građe u dokumentaciji Zavoda za istraživanje folkloru i bibliografije svih pojedinačnih suradnika Zavoda, odnosno "Narodne umjetnosti" (što su izrađeni u okviru Projekta 76. i 79) neka bude doprinos znanstvenom istraživanju na našem području ali i prvi korak suvremenoj zaštiti folkloru.

U drugom dijelu ovog sveska našeg godišnjaka objavljujemo tri rasprave naših suradnika. Zbog obima bibliografskih priloga u ovom svesku izostali su prikazi i kritike.

Uredništvo